

**MELLERUDS
KOMMUN**

Delårsbokslut 2023

-Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Socialnämnden	3
1.1 Verksamhetsbeskrivning.....	3
1.2 Sammanfattning.....	3
1.3 Händelser under året	3
1.4 Driftredovisning	4
1.5 Måluppfyllelse	6
1.6 Investeringsredovisning	7
1.7 Personalredovisning/Arbetsmiljömål	8
1.8 Framtid	8

1 Socialnämnden

1.1 Verksamhetsbeskrivning

Socialnämnden ansvarar för uppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområden individ- och familjeomsorg samt vård och omsorg om äldre och funktionshindrade, som omfattar hälso- och sjukvård vid de särskilda boendeenheterna liksom för inskrivna inom hemsjukvården. Socialnämnden fullföljer kommunens uppgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dock inte verkställighet av 9 § 7 LSS, korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov, där ansvaret åligger kultur- och utbildningsnämnden. Nämnden ansvarar vidare för familjerådgivning samt konsumentvägledning.

1.2 Sammanfattning

Socialnämnden prognosticerar ett underskott jämfört med budget om 2,5 miljoner. Detta motsvarar 0,7% av budgetomslutningen. De största anledningarna till det prognostiserade underskottet är höga personalkostnader inom hemtjänsten och kostsamma placeringar inom IFO/LSS. En åtgärdsplan antogs av nämnd i maj månad som bland annat omfattar minskade platser inom särskilt boende och korttidsvård vilken har verkställts successivt under sommaren och fullt ut sedan början av september. Effekt av handlingsplanen syns för korttiden, hemsjukvården och särskilt boende men har ännu inte gett önskat effekt inom hemtjänsten.

Nämndens mål för verksamheten innevarande år är att förvaltningen ska ha:

1. Socialförvaltningen ska ha en god grund i digitaliseringsarbetet
2. Socialförvaltningen ska ha väl fungerande bemanningsprocesser
3. Socialförvaltningen ska ha väl implementerade strategier för kompetensförsörjning
4. Socialförvaltningen ska präglas av delaktighet och ett aktivt medarbetarskap

Nämndens mål bedöms till 100% vara helt eller delvis uppfyllda till årets slut. Förvaltningen har arbetat mycket med att implementera de strategier för kompetensförsörjning som nämnden antagit och att införa arbetssätt som överensstämmer med antagna riktlinjer om en hållbar bemanning med heltid som norm. Samtliga verksamheter kommer gå in i det nya arbetssättet innan året är slut. Förvaltningen har också gjort en tydlig förflyttning gällande digitaliseringsarbetet. Hållbart medarbetar engagemang ligger övergripande på en bra nivå och förvaltningen har bland annat arbetat här med Anna Tufvessons koncept för "aktivt medarbetarskap".

Sjukfrånvaron har minskat påtagligt jämfört med föregående år.

1.3 Händelser under året

Mycket fokus och arbete har under året legat på nämndens prioriterade mål.

Under våren gjordes en satsning på ledarskapet inom förvaltningen. Som en del i detta genomgick förvaltningsledningsgruppen utbildning i indirekt ledarskap och en heldag på samma tema genomfördes för chefer, nyckelpersoner och ledande politiker från nämnd och utskott i juni månad.

Stab och administration har arbetat fram ett förslag till organisationsförändring med fokus att säkerställa rätt administrativt stöd inom förvaltningen. Den nya organisationen som träder i kraft under hösten innebär minskning med en årsarbetare.

Den organisationsförändring inom IFO som förvaltningen arbetat med sedan sommaren 2022 trädde i kraft 1 mars i år och sedan juni är tre av enheterna samlokaliserade och leds av en gemensam enhetschef för båda kommunerna. Invigning skedde i juni vid de gemensamma lokalerna i Bäckefors där enheten för bistånd och vuxenhet för socialpsykiatri/missbruk finns.

Politiskt samråd mellan Mellerud och Bengtsfors startades under våren för tydligare politisk styrning för den gemensamma organisationen de båda kommunerna emellan. Två träffar har genomförts innan sommaren och en genomförs under september. Strax innan sommaren startades också USD upp igen (utveckling socialtjänst Dalsland) där socialchefer och socialnämnds ordförande möts.

Arbete med internutbildning och pedagogik har utvecklats och processansvar för detta finns samlat under en enhetschef på stöd och service. Denna satsning möjliggör fler lösningar på hemmaplan för målgruppen inom LSS och IFO.

Sedan december 2022 flyttade regionen in sina verksamheter i de gemensamma lokalerna på Älvan och familjecentralen är sedan dess fullt ut på plats. En invigning gjordes i februari.

Arbetet med en Dalslandsmodell för tidiga samordnade insatser har landat i en ansökan om sociala investeringsmedel som går för beslut till regionen 18 oktober. Implementering av modellen beräknas ske 2024-2026 i samtliga Dalslandskommuner.

1.4 Driftredovisning

Ordförande Daniel Jensen (Kd)

Förvaltningschef Tanja Mattsson

Delårsbokslut och prognos 2308

Beskrivning	Utfall tom aug 2022 (tkr)	Utfall tom aug 2023 (tkr)	Budget tom aug 2023 (tkr)	Avvikelse tom aug 2023 (tkr)	Budget helår 2023 (tkr)	Prognos 2023 (tkr)	Avvikelse prognos 2023 (tkr)
Socialförvaltningen							
Intäkter	-42 776	-44 591	-41 119	3 471	-62 289	-68 469	6 180
Personalkostnader	185 179	204 468	199 790	-4 678	299 831	303 196	-3 365
Löpande kostnader	61 204	66 031	59 941	-6 091	89 996	95 311	-5 315
Sa kostnader	246 383	270 500	259 731	-10 768	389 828	398 508	-8 680
Resultat	203 607	225 980	218 612	-7 368	327 539	330 039	-2 500

1.4.1 Analys av ekonomi

Socialnämnden prognosticerar ett underskott mot budget på **- 2,5 mnkr** vilket är en förbättring från prognosen i april med 0,5 mnkr. Större förändringar mot tidigare prognos är effekt av tidigare beslutad åtgärdsplan, en placering flyttas över från IFO till stöd och service först vid årsskiftet samt att ytterligare statsbidrag inkommit. Dock är det fortsatt höga personalkostnader inom hemtjänsten som gör att det fortsatt är en negativ prognos.

Utfallet per augusti på - 7,3 mnkr beror främst på ökade kostnader för köpt vård då det varit flera HVB/SiS placeringar i början på året, en dyr LSS placering med omfattande vårdbehov och fortsatt höga personalkostnader inom hemtjänsten. Åtgärdsplanen beräknas få större effekt under hösten framför allt för Skållerudshemmet och korttiden som minskat antalet platser och beräknar således större överskott kommande månader. Flera aktiviteter kopplade till statsbidrag planeras under hösten och beräknas påverka utfallet positivt framöver vilket ligger till grund för bedömningen om en prognos för helåret om -2,5 miljoner.

Förvaltningen har fått besked för alla sökta statsbidrag och planerar att använda dessa i redan befintlig verksamhet i så stor utsträckning som möjligt. Merkostnader för "flyktingverksamhet" bedöms täckas helt av bidrag från staten.

De viktigaste posterna som påverkar den lagda prognosen är:

- Ökade kostnader för köpt vård **-3,9 mnkr**
- Inhyrd personal **-1,6 mnkr.**
- Ökade personalkostnader inom vård och omsorg **-5,3 mnkr**
- Ökade personalkostnader inom stöd och service **-0,2 mnkr**
- Statsbidrag som används i redan befintlig verksamhet **+ 3,5 mnkr**
- Vakanta tjänster **+2,3 mnkr**

Per verksamhetsområde är prognosen fördelad enligt nedan:

Stöd och service + 1,7 mnkr

Övrig LSS gör ett överskott sett mot budget till följd av en LSS placering som flyttas över till stöd och service först vid årsskiftet samt lägre kostnader för elevhemsplaceringar + 1,4 mnkr. Daglig verksamhet prognosticerar ett överskott på + 0,7 mnkr delvis på grund av en vakant tjänst. Boende 1 visar ett överskott på + 0,4 mnkr främst för en delvis vakant tjänst. Boende 2 gör ett underskott om - 1,3 mnkr vilket beror på utökat behov och övergång till vaken natt. Pedagogik och utbildning visar ett överskott på + 0,2 mnkr på grund av en vakant tjänst i början på året samt tjänstledighet.

Individ och familjeomsorg - 1,0 mnkr

Ekonomiskt bistånd beräknas göra ett överskott på +0,2 mnkr. Ökade kostnader för köpt vård -3,9 mnkr framför allt för kontrakterade familjehem. Ökade kostnader för arvoderade familjehem -0,8 mnkr. Minskade personalkostnader om + 2,3 mnkr på grund av vakanta tjänster/pågående rekrytering även partiella ledigheter. Kostnader för inhyrd personal - 1,4 mnkr.

Vård och omsorg boende + 1,1 mnkr

Skållerudshemmet prognosticerar ett överskott om + 1,1 mnkr och har enligt åtgärdsplanen minskat antalet platser och anpassat bemanningen därefter. Fagerlids boende beräknar en budget i balans. Ängenäs prognostiserar en budget i balans enligt beslutad åtgärdsplan där arbetet med att få ner personalkostnaderna fått effekt.

Vård och omsorg övrigt - 6,4 mnkr

Hemsjukvården gör ett underskott på - 0,3 mnkr främst på grund av utökad nattbemanning, extra tillägg natt samt ersättning för sommaravtal under semestern. Korttid och rehab beräknar ett överskott om 0,9 mnkr vilket beror på ett flertal sålda korttidsplatser samt att antalet platser på korttiden minskat enligt åtgärdsplanen. Hemtjänsten prognosticerar ett underskott på - 7,3 mnkr för fortsatt höga personalkostnader vilket delvis beror på en volymökning men beräknas inte klara effektiviseringen enligt åtgärdsplanen då underskottet ökat.

Stab och administration + 1,0 mnkr

Inom stab och administration finns ett överskott avseende personalkostnader på grund av en vakant tjänst som inte kommer tillsättas under året.

1.4.2 Åtgärder

I samband med prognos 1 antog socialnämnden en ambitiös åtgärdsplan för att komma till rätta med det då prognosticerade underskottet och säkerställa en rimlig kostnadskostym inför kommande budgetår. Sedan dess har arbetet pågått med att få de beslutade åtgärderna verkställda.

Åtgärder enligt antagen plan:

- Skållerudshemmet har under en längre period haft ett flertal tomma platser, en åtgärd är därför att minska antalet platser på Skållerudshemmet från 32 till 25 platser med start hösten 2023 till och med år 2024. Detta skulle innebära en besparing motsvarande **750 tkr**.
- Minska antalet platser på korttiden från 18 till 14 på grund av en lägre beläggning under en längre period, med start sommaren 2023 till och med 2024. Korttiden beräknas då hämta hem sitt prognosticerade underskott och istället göra ett mindre överskott under 2023 på **+300 tkr**.
- Ängenäs prognosticerar ett underskott på -500 tkr vid årets slut och behöver arbeta med åtgärder så som att anpassa bemanningen genom att hålla nere grundbemanningen vid tomplatser, lösa skugga i befintligt schema, detta för att få en budgetbalans vid årets slut **+500 tkr**.
- Uppdrag till hemtjänsten att jobba med kostnadseffektiviseringar kopplat till schema och bemanning, planering och inköp **+500 tkr**.
- Uppdrag till alla cheferna att se över kostnadsreducering inklusive anställningsprövning vid vakanser, restriktivitet vid konferenser och inköp **950 tkr**

Åtgärderna som minskade platser på Skållerudshemmet och korttiden samt att Ängenäs får en budget i balans är genomförda och effekt syns redan. Åtgärder på IFO har ej kunnat genomföras fullt ut gällande vårdformerna barn- och unga men övriga åtgärder har påbörjats/verkställts. Genomgående arbetar hela förvaltningen med restriktivitet vid inköp och anställningsprövning vid vakanser. För hemtjänsten syns ännu ingen effekt av vidtagna åtgärder för ökad kostnadseffektivisering. Flera ytterligare åtgärder är planerade som ny områdesindelning och införande av digitala inköp.

1.5 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndsmål	Nyckeltal
Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.	Socialförvaltningen ska ha en god grund i digitaliseringsarbetet Målet uppfyllt	 Mätning LIKA socialtjänst
	Socialförvaltningen ska ha väl fungerande bemanningsprocesser Målet delvis uppfyllt	 Arbetad tid av timavlönade
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Socialförvaltningen ska ha väl implementerade strategier för kompetensförsörjning Målet uppfyllt	 Personalomsättning
Är välkommande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet	Socialförvaltningen ska präglas av delaktighet och ett aktivt medarbetarskap Målet uppfyllt	 HME-Index

1.5.1 Analys av måluppfyllelse

Av nämndens mål förväntas 100% vara helt eller delvis uppfyllda vid årets slut.

Mål: Socialförvaltningen ska ha en god grund i digitaliseringsarbetet

Mäts med SKR:s verktyg "LIKA" (Ledning, Infrastruktur, Kompetens och Användning). Målet bedöms uppnås.

Förvaltningens mål är att gå från "ej planerade aktiviteter" gällande digitalisering och digital mognad till "Påbörjade/Utförda Aktiviteter". Ett långsiktigt program för digitalisering med tillhörande handlingsplan är framtagen på förvaltningsnivå. Digitalisering är en återkommande punkt på ledningsgrupper och arbetet följs upp månatligen.

Förbättring av vår digitala infrastruktur är ett kontinuerligt arbete med god utveckling framåt. Handlingsplaner och lathundar i våra verksamhetssystem ses över. Hemsida och Sharepoint uppdateras i syfte att bli mer lättillgängligt och användarvänligt. Flertalet e-tjänster är under uppbyggnad.

Flertalet kompetenssatsningar har och kommer att genomföras under året vilket har gett effekt i samtliga chefsled. Digitala coacher/ systemadministratörer finns på plats i våra verksamheter för att stödja medarbetare.

Möjligheten till att nyttja välfärdsteknik i våra verksamheter är under arbete just nu genomförs nyttokalkylberäkningar med stöd av SKR avseende bland annat införande av trygghetskameror (tillsyn via kamera natttid).

Mål: Socialförvaltningen ska ha väl fungerande bemanningsprocesser

Mäts i andelen arbetad tid utförd av timvikarier. Bedöms inte nå mål om 15% på helår.

Förvaltningen arbetar intensivt med att införa "Hållbar Bemanning med Heltid som Norm". Vi ser en lite förbättring i andel arbetad tid av timvikarier gentemot föregående år men gör bedömningen att vi sannolikt inte kommer att nå uppsatt mål om max 15% på helår.

Enheterna arbetar just nu med att ställa om sin schemaläggning så att den följer regeln om 11-timmars dygnsvila vilken börjar gälla från 1/10-2023. I samband med detta går flertalet in och börjar arbeta utifrån riktlinjerna och arbetssättet för "Hållbar Bemanning". Flertalet enheter rapporterar att man påbörjat den påverkansbara delen men vi ser att det är en bit kvar innan det nya arbetssättet börjar ge avsedd effekt.

Flertalet enheter har angett i sin uppföljning att de börjar få till en struktur över hantering av resurspass samt samverkan och planering inom den egna enheten och/eller andra enheter vilket gör att användandet av timvikarier har börjat att minska

Mål: Socialförvaltningen ska ha väl implementerade strategier för kompetensförsörjning

Mäts i antalet avgångar månadsvis med ett målvärde på max 11% på helår. Målet bedöms uppnås.

Antalet avgångar har minskat tydligt jämfört med samma period föregående år.

Varje verksamhetsområde har tagit fram strategier som främjar personalomsättningen för respektive område. Yrkesambassadörer samt yrkesrådsgrupper är ett område som flertalet verksamheter valt att arbeta vidare med.

En marknadsföringsgrupp är tillsatt med representanter från samtliga områden i samverkan med Bengtsfors.

Mycket arbete har skett kopplat till kompetensutveckling och en utbildningsportal är under uppbyggnad. Denna förväntas finnas tillgänglig för samtliga medarbetare och professioner vid årsskiftet.

Rutiner och arbetssätt för Introduktion av nyanställda har setts över och det finns ett pågående arbete för att ytterligare utveckla detta.

Mål: Socialförvaltningen ska präglas av delaktighet och ett aktivt medarbetarskap

Mäts genom enkät "Hållbart medarbetarengagemang. Målet bedöms uppnås.

Utbildningen "ett aktivt medarbetarskap" finns som digitalt verktyg för samtliga chefer att arbeta med tillsammans med sina medarbetargrupper. Flertalet arbetsgrupper har genomfört utbildningen under 2021 och framåt och har under året har man fortsatt det arbetet.

Flertalet chefer tar upp ämnen som yrkesstolthet och delaktighet som viktiga teman de arbetat med under året.

Arbetet med 2022-års medarbetarenkäten har under 2023 hållits levande på apt:er där framtagna aktivitetslistor följts upp.

1.6 Investeringsredovisning

Belopp anges i Tkr.

Projekt	Budget	Förändring	Total budget	Prognos	Avvikelse (tkr)
Grundutrustning/Sängar VoO	200		200	200	0
SN div inventarier	400	-390	10	10	0
Inventarier hemsjukvården (bergs)		180	180	180	0
Inventarier administration och stab (Mellbos lokaler)		210	210	210	0
Summa	600	0	600	600	0

1.6.1 Analys av utfall

Projekten beräknas fortsätta enligt plan.

1.7 Personalredovisning/Arbetsmiljömål

	2023	2022
Sjukfrånvaro totalt % *	6,09	8,68
Sjuklönekostnad **	2 773 843	4 186 986
<i>* Avser perioden 2023-01-01-2023-07-31, 2022-01-01-2022-07-31</i>		
<i>** Avser de första 14 dagarna i sjukfrånvaron</i>		

Sjukfrånvaron ska sänkas med målsättning att inte överstiga 5 %

Sjukfrånvaron har stabiliserats sig och är på en väsentligt lägre nivå än under föregående år då pandemin präglade verksamheterna i mycket större utsträckning. Fungerande rutiner för arbete med sjukfrånvaro finns till stor del på plats och arbete pågår med att ytterligare utveckla dessa. Under hösten kommer rehabprocessen gås igenom på gemensamt möte för alla chefer.

Kostnaden för korttidssjukfrånvaron ska minska

Se ovan.

1.8 Framtid

Den stora utmaningen framåt i tid för socialnämndens verksamheter är den demografiska utvecklingen som kommer innebära fler i befolkningen som blir över 80 år samtidigt som färre finns att tillgå som är i arbetsför ålder. Detta innebär för nämndens verksamheter en utmaning i både att fler sannolikt kommer behöva hjälp och stöd samtidigt som det blir allt svårare att rekrytera personal; den kommande kompetensförsörjnings utmaningen.

Förvaltningen arbetar med att möta denna kommande utmaning på flera sätt, styrande för detta arbete är riktlinjer för strategisk kompetensförsörjning, riktlinjer för en hållbar bemanning med heltid som norm och lokalförsörjningsplan från nämnden. Det finns också ett pågående arbete med att ta fram en långsiktig plan för äldreomsorgens inriktning framåt som beräknas vara klar innan årsskiftet.

Redan i år finns kompetensförsörjning och bemanning med som prioriterade mål för nämndens verksamhetsområde och under året har mycket fokus och arbete lagts kopplat till detta.

Flera förändringar i lagstiftning väntas framåt som påverkar förvaltningens verksamheter. Från 2026 föreslås huvudmannaskapet för personlig assistans flyttas över till Försäkringskassan. Idag är huvudmannaskapet för personlig assistans delat mellan kommun och stat. För socialtjänstlagen planeras ändringar där större krav kommer ställas på verksamheterna att erbjuda insatser utan biståndsbeslut och att de insatser vi ger ska vara evidensbaserade. Det planeras en förändring av LVM (lagen av vård av missbrukare) där ansvaret för målgruppen när tvångsvård behövs föreslås gå över till regionen. Detta är föreslagna lagförändringar som kommer påverka nämndens ansvarsområde väsentligt.

Tilldelningen av statsmedel inom det sociala området är idag mycket spretig och oförutsägbar vilket ger dåliga förutsättningar för planering och att använda medel på ett genomtänkt, effektivt sätt. Detta är något vi hoppas ändras framåt men tyvärr syns ännu inga signaler på att så skulle vara fallet.